

# Przypadłość Ołesia Buzyny

14 maja 2015

Jedną z najbardziej „kontrowersyjnych” kart porewolucyjnej Ukrainy jest problem fizycznej eliminacji domniemyanych lub faktycznych przeciwników politycznych układu rządzącego przez „nieznanych sprawców”. 15.04.2015 roku, w Kijowie, na klatce schodowej bloku w którym mieszkał, zastrzelono Ołeha Kałasznikowa – byłego parlamentarzystę z Partii Regionów i jednego z liderów AntyMajdanu zarazem. Wspomniana śmierć wpisuje się w „pandemię”, której ofiarą padają skorumpowani lub zdyskredytowani politycy z czasów „reżimu Janukowycza”.

Niestety wspomniana choroba jest o tyle „zakaźna”, że kolejną jej ofiarą stali się niebawem dziennikarze. Pierwszym był Serhij Suchobok, który zginął w nocy z 12 na 13 kwietnia, w wyniku „sprzeczki sąsiedzkiej”. Był on współzałożycielem portali „ProUA” oraz „Obkom”, na których krytykował system oligarchiczny i powiązania między biznesem a wysokimi urzędnikami państwowymi czy politykami. Jednakże dopiero skrytobójstwo Ołesia Buzyny 16 kwietnia uruchomiło określone zainteresowanie jakością debaty publicznej na Ukrainie oraz wywołało pewien rezonans wśród społeczności międzynarodowej.

Wspomniany publicysta był w I kwartale 2015 roku naczelnym redaktorem, wpływowego i poczytnego dziennika „Siegodnia”, w którym prezentował opinie oraz krytykował byłego prezydenta Leonida Kuczmę, rząd Arsenija Jaceniuka oraz „księcia z Dniepropietrowska” – Ihora Kołomojskiego. To ostatnie zresztą, wydaje się poniekąd naturalne, zważywszy na fakt, iż właścicielem gazety było konsorcjum System Capital Management, należące do Rinata Achmetowa. Także nie omieszkał wytknąć Petrze Poroszence jego oligarchicznych koligacji oraz powiązań biznesowych z Rosją. Jednakże 11 marca O. Buzyna podał się do dymisji z zajmowanego stanowiska, na znak – jak zaznaczył – protestu przeciw zagrożeniom wolności słowa. „Nie zgadzałem się na cenzurę w tej gazecie, w której pracowałem. U nas,

zgodnie z poleceniem z góry [z grupy medialnej „Ukraina”], która stoi ponad redakcją i ponad redaktorem naczelnym, nie wolno krytykować „świełlanej postaci” premiera Arsenija Jaceniuka, o czym dowiedziałem się zaraz po objęciu funkcji. On jest nietykalny, z czym się nie zgadzam. To taka „redakcyjna polityka”. Ale prowadzić jej nie miałem ochoty” – napisał na swoim profilu facebookowym.

Niemal natychmiast organa śledcze poinformowały, iż najbardziej prawdopodobną wersją zabójstwa była jego działalność publicystyczna lub zemsta wrogów osobistych [1]. To dość enigmatyczne oświadczenie nie usatysfakcjonowało przedstawicielki OBWE ds. wolności mediów Dunja Mijatović, która przy tej okazji oświadczyła: „Ten przerażający akt jest kolejnym przypomnieniem niebezpieczeństwa, które dziennikarze napotykaają w wykonywaniu swoich obowiązków”. Interweniował również sam prezydent P. Poroszenko. „Zabójstwo dziennikarza Ołesia Buzyny i byłego posła Partii Regionów do Rady Najwyższej Ukrainy V kadencji Oleha Kałasznikowa jest celową prowokacją mającą na celu destabilizację sytuacji politycznej na Ukrainie [...]. Żądam od organów ścigania by jak najszybciej znalazły sprawców i organizatorów ostatnich morderstw. Biorąc pod uwagę głośny charakter przestępstw, organy ścigania powinny regularnie informować społeczeństwo o postępach i wynikach działań śledczych” – zauważył wspomniany polityk. Dobitnie skwitował to także rosyjski przywódca Władimir Putin, który z pewnym przekąsem podsumował „To nie pierwsze takie morderstwo polityczne” [2]. To ostatnie stwierdzenie wydaje się szczególnie ważne.

0. Buzyna urodził się 13 VII 1969 roku w Kijowie. Jego ojciec, Aleksiej Grygoriewicz, był był oficerem Wydziału 5. KGB, gdzie zajmował się „dywersją ideologiczną”. W 1992 roku przyszły dziennikarz ukończył studia filologiczne na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Tarasa Szewczenki. Początkowo pracował w redakcji „Kniżnika”, a następnie w gazecie „Kijewskije Wiedomosti” (1993–2005) oraz „2000” (2005–2006).

Od 2007 roku związał się z gazetą „Siewodnia.ua”, gdzie początkowo pisał teksty autorskie oraz prowadził bloga [3]. Występował także w programach telewizyjnych Interu. Bez większego powodzenia usiłował dwukrotnie dostać się do parlamentu z listy partii Ruski Blok. Dość wcześniej dał się także poznać jako pisarz-skandalista. Szczególnie szeroki echem odbiło się opublikowanie książki *Вурдалак Тарас Шевченко* (Kijów 2000), w której nakreślił obrazoburczy portret wieszczki narodowej oraz został oskarżony o podsycanie nienawiści etnicznej. W swojej publicystyce identyfikował się z trójjedynym narodem rosyjskim oraz ruską koncepcją Ukrainy. Ponadto w 2009 roku zaproponował wprowadzenie ustawodawstwa, które zakazywałoby propagowanie ideologii totalitarnej, w tym i myśli politycznej Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów. W marcu 2015 roku, ujawnił na łamach „Rosyjskiej Gazety”, iż kilkakrotnie otrzymywał już anonimowe listy, w których grożono mu śmiercią [4].

Sprawa wyglądała na tyle poważnie, iż do dokonania wspomnianego skrytobójstwa przyznała się bliżej nieznana organizacja „Ukraińska Powstańcza Armia”, która nasuwa dość jednoznaczne skojarzenia historyczne – działalność terrorystyczną i wywrotową Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów w okresie II Rzeczypospolitej, a następnie udział w czystkach etnicznych na Wołyniu i Małopolsce Wschodniej oraz zwalczanie władzy komunistycznej w okresie powojennym [5]. Ponadto, jak poinformowały służby prasowe Bloku Opozycyjnego, pogróżki od „powstańców” otrzymali politycy wspomnianej koalicji partyjnej [6]. Jakby tego było mało – 4 maja, po jednym z napadów rabunkowych w Kijowie, doszło do strzelaniny, w wyniku której dwóch milicjantów zostało zabitych, zaś trzech rannych. Nie byłoby w tym może niczego zaskakującego, gdyby służby porządkowe w samochodzie napastników nie znalazły naszywek w stylu: „oddział specjalny Tornado” oraz „UPA” [7]. „Z tymi zwyrodniałcami pasożytującymi się na toczącej wojnie będziemy postępować bez zbędnych ceregieli. Zdecydowanie!” – zapowiedział szef MSW Arsen Awakow.

Niezależnie od różnic ideologicznych, czy wskazywanych inspiratorów morderstwa dziennikarza, media w zasadzie są zgodne, iż ma on przede wszystkim związek z sytuacją na wschodzie Ukrainy [8]. Niemniej jednak O. Buzyna nie był liderem opinii w świecie dziennikarskim, ani też „dręczycielem sumień”. Także specjalnie nie wyróżniał się jako działacz społeczny, czy niedoszły polityk. Trudno go przyrównywać chociażby do Heorhija Gongadzego, który był swego rodzaju symbolem kontestacji społecznej wobec prezydentury Ł. Kuczmy. Wydaje się raczej, że usiłował on zaistnieć – trochę za zasadzie „intelektualnego prowokatora” w przestrzeni medialnej, próbując wykreować samego siebie na swego rodzaju „dyżurny autorytet” – taki w rodzaju wszechwiedzącej „gadającej głowy”.

Jednak jego śmierć wywołała pewną konsternację w Kijowie? Dlaczego?

Przed wszystkim jego skrytobójstwo – niezależnie od prawdziwych motywów, czy zleceńodawców – wpisuje się w wojnę medialną (propagandową) między Ukrainą a Rosją. W rezultacie otrzymujemy przekaz, iż jest to dzieło radykalnych nacjonalistów, zwyczajowo identyfikowanych z Prawym Sektorem lub też „szwadronów” śmierci usuwających wszystkich niewygodnych przeciwników EuroMajdanu. W wersji light można z kolei mówić o prześladowaniu przeciwników politycznych, ze strony „reżimu neobanderowskiego”. Z drugiej zaś strony – zabójstwo to wpisuje się w obraz destabilizowania Ukrainy przez rosyjskie służby specjalne, które usiłują albo wywołać Nową Wiosnę (protesty rusofobów na wzór Ruskiej Wiosny, które uzasadniłyby rozszerzenie obszaru wojny noworosyjskiej) lub też usuwają niewygodnych świadków „reżimu Janukowycza”. Niemniej nie można także wykluczyć, iż O. Buzyna padł ofiarą wojny mafijnej oligarchów, którzy ponownie dzielą swe wpływy w kraju, (pro)rosyjskich prowokatorów lub nazbyt radykalnych nacjonalistów ukraińskich, którym marzy się „rewolucja narodowa”. Każda ze wspomnianych wersji jest równie

prawdopodobna – jak i zawiera w sobie określony ładunek polityczny [9].

„Niepokój wywołało jednak nagłe morderstwo. Drugie w ciągu ostatnich kilku dni. Od niemal półtora roku wszystko odbywa się według niezbyt wyszukanego scenariusza. Teraz kolejne motywy zaczynają się powtarzać. Spodziewano się, że między Wielkanocą a komunistycznym Dniem Zwycięstwa, między rocznicą powstania jednych Republik Ludowych a klęską innych, coś na pewno się stanie. Kijów nie jest gotowy na los Charkowa czy Odessy: z wybuchającymi biurami i samochodami wolontariuszy, z marszami aktywistów [...]. I właśnie dlatego to morderstwo wywołuje w Kijowie tak wielką panikę: zabójstwa ludzi ‘nieistotnych’ są elementem wojny ideologicznej – od dziś może zginąć każdy. Ten rodzaj wojny dotarł już do Kijowa” [10].

Autorstwo: dr Robert Potocki

Źródło: [Geopolityka.org](http://Geopolityka.org)

## PRZYPISY

[1] „Киев выдвигает версии убийства Олеса Бузины”, <http://www.vz.ru/world/2015/4/17/740543.html>, dostęp: 10.05.2015.

[2] „Международная реакция на убийство Олеса Бузины”, <http://www.segodnya.ua/politics/society/mezhdunarodnaya-reakciya-na-ubiystvo-olesya-buziny-608847.html>, dostęp: 10.05.2015.

[3] „Олесь Бузина – авторский сайт”, <http://www.buzina.org/about-avtor.html>.

[4] „Убит Олесь Бузина: Биография журналиста”, <http://112.ua/statji/ubit-oles-buzina-biografiya-zhurnalista-221278.html>, dostęp: 10.05.2015.

[5] „UPA odrodziła się i znowu morduje? To oni likwidują prorosyjskich polityków”, <http://kresy24.pl/66854/upa-sie->

odrodzila-i-znowu-morduje-to-oni-likwiduja-prorosyjskich-politykow/, dostęp: 12.05.2015.

[6] „Опозиционный блок получил письмо с угрозами от УПА”, <http://www.vesti.ru/doc.html?id=2511693&tid=108301>, dostęp: 10.05.2015.

[7] „Dwóch milicjantów zastrzelonych w Kijowie. Zabójcy z naszymi UPA”, <http://kresy24.pl/67622/dwoch-milicjantow-zastrzelonych-w-kijowie-zabojcy-z-naszymi-upa-wideo-18/>, dostęp: 12.05.2015.

[8] Г. Щербатов, М. Салтан, „Убийство Олеса Бузины и война с Россией”, <http://voicesevas.ru/news/analytics/12475-ubiystvo-olesya-buziny-i-voyna-s-rossiey.html>, dostęp: 10.05.2015.

[9] R. Cheda, „Seria dziwnych śmierci na Ukrainie trwa od dawna”, <http://wiadomos-ci.wp.pl/kat,139080,title,Seria-dziwnych-smierci-na-Ukrainie-trwa-od-dawna,wid,17479733,wiadomosc.html>, dostęp: 10.05.2015.

[10] В. Жуган, „Український Квітень”, <http://kulturaliberalna.pl/2015/04/18/український-квітень/>, dostęp: 10.05.2015.